

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

36. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

8. ZÁŘÍ 2024

Z obsahu:

O neřestech a ctnostech:

Naděje

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 8. května 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Blahoslavený

František Jan Bonifacio

Libor Rösner
- strana 4 -

Povýšení svatého Kříže

Ke svátku 14. září
- strana 6 -

Rozhovor s Ukřižovaným

- strana 7 -

Nikodém, had a kříž

Ct. Fulton J. Sheen
- strana 8 -

Panna Maria Bolestná

z Chandavily:
Schválení Vatikánu
- strana 10 -

Teoložka srdce

Joachim kardinál Meisner
- strana 11 -

Svatý Jan Berchmans -

vzor mládeže (3)
Koloman Grieger SJ
- strana 12 -

Ikona Povýšení svatého Kříže

Svatý Jan Berchmans – vzor mládeže (3)

První svaté přijímání

Jan už velmi dlouho toužil přijmout do srdce Spasitele. V té době však děti přistupovaly ke stolu Páně až po dovršení dvanáctého roku. Jednoho dne přišel Jan ke svému duchovnímu otci s prosbou: „Otče, mám sice jen jedenáct roků, ale velice prosím, abych mohl přistoupit k prvnímu svatému přijímání. Pravda, nezasloužím si takovou milost, ale moje srdce hoří touhou po Spasiteli.“

„Velmi rád ti dopřeji toto štěstí,“ odpověděl představený. „Připrav se na svaté přijímání příkladným chováním a dobrou svatou zpovědí.“

„Už jsem se připravil,“ řekl radostně Jan, „přezkoumal jsem celý svůj život a byl bych vám vděčný, kdybyste mě hned vyzpovídal.“

Mohl otec Emmerich odmítnout takovou žádost z celého srdce?

Jan myslel před svatým přijímáním jen na božského Hosta. Srdce měl naplněné radostí a pokojem. Rodiče přišli do kostela hned zrána, aby viděli svého syna přistupovat k Pánovu stolu. Otec Emmerich, který mu podával Boží Tělo, po světcově smrti vyznal, že když Jan Berchmans přijímal Eucharistii, na jeho tváři bylo možné spatřit něco nadpřirozeného.

Jan se od té chvíle choval ještě příkladněji. Byl zcela proniknutý Bohem, zdálo se, že žije jen pro Boha. Zpovídal se každý týden, ale přijímat směl jen dvakrát v měsíci a ve svátky. Každý den přísně zpytoval svědomí a před zpovědí vždy prosil své představené i přátele o odpuštění.

Těžká návštěva

Jan Berchmans byl už třetí rok v konviktu, když se rodiče rozhodli pro nedostatek peněz vzít ho ze školy. Matka byla nemocná, otec pracoval málo a výdaje byly velké. Když se to otec Emmerich dozvěděl, velmi ho to bolelo, rád by Jana vychovával a zadarmo, ale co měl dělat, když sám musel zápasit s bídou? Poslal tedy Jana domů.

Jan už věděl, že ho čeká něco nepříjemného. Během cesty zašel do kostela a prosil Matku Boží o pomoc. Po modlitbě kráčet pokojně k domovu. Rodiče ho přivítali.

Matka, když ho uviděla, měla hned oči zalité slzami. Věděla: jejího syna čeká zármutek. Otec začal hovořit pohnutým hlasem: „Synu, musím ti něco říct. Jsi už dost velký, abys pochopil náš stav. Je třeba, abys nám pomáhal. Rádi bychom přinesli každou oběť, aby ses stal knězem, ale není to možné. Potřebujeme tvoji pomoc, proto se vyučíš nějakému řemeslu.“

Jan zkameněl. Po chvíli, když se vzpamatoval z nepříjemného překvapení, vrhl se otci k nohám a s pláčem prosil: „Otče, můj otče, slituj se! Víš, že mě Bůh volá ke kněžství. Ó, nezbav mě radosti, kterou mi dal Pán Bůh! Doufej v Boha a Pannu Marii! Když nám dosud pomáhali, neopustí nás ani nyní, ani později. Netrap se kvůli výdajům, bude mi stačit chléb a voda, víc nepotřebuji. Jen mě tam nechej!“ Nastalo hrobové ticho, které občas přerýlo matčino vzdychání a synův pláč. Nemocná matka se potom ozvala: „Karle, zkus to ještě promyslet, doufej v Boha, jistě nám pomůže.“ Otec se zamyslel a potom řekl: „Dobře, ještě si to rozmyslím.“ Naděje plný Jan objal rodiče, odběhl do kostela k Pomocnici křesťanů a odevzdal se jí. Když otec přemýšlel, co má udělat, přišla pomoc.

Noví ochránci

V Diestu žil starý děkan Šimon Timermans, velmi dobrosrdečný člověk. Jakmile se doslechl, co je s Janem Berchmansem, okamžitě vzkázal otci, že chlapce přijme a bude ho dál učit. Otec to s vděkem přijal. Jan se přestěhoval ke svému novému dobrodinci a pilně pokračoval ve studiu. Netrvalo dlouho a stal se oblíbencem a počtchou starého kněze.

Otec však neměl klidu. Stále častěji ho pronásledovala myšlenka: „Děkan je už starý, za chvíli zemře, co potom bude s chlapcem?“

Jednou zavítal k Berchmansovým starý známý. Otec Karel se mu svěřil se svou starostí a přítel zvolal: „Výborně! V Mechelenu je kanovník Froidmont, který hledá právě takového chlapce!“ Rodiče měli radost a hned i vše naplánovali – Jan půjde ke kanovníku Froidmontovi.

Když se o tom dozvěděli profesori i starý děkan, zarmoutilo je to. Každý měl Jana

rád, především starý děkan. I Janův učitel Wauter van Stiphout se se svým nejmilejším žákem velmi těžce loučil. Svůj žal dal najevo slovy: „Můj život zůstane bez potěchy, když ztratím tohoto svatého chlapce.“ Janovo srdce však bylo plné naděje, vždyť jeho touha byla blízka naplnění – bude moci dále studovat v biskupském městě Mechelenu.

4. V službě

V Mechelenu

Jan byl připraven na cestu. Rodiče mu toho moc nedali, ale Jan byl spokojený i s tím málem. Měl radost, že může jít učit se do Mechelenu. Srdce se mu sice svíralo bolestí, když se loučil s rodiči a sourozenci, ale ovládl se a v lednu 1613 se odvážně, ve jménu Božím, vydal na cestu.

Mechelen se nachází asi 30 km od města Diest. Už tehdy to bylo významné město s většinou obyvatel věnujících se řemeslu nebo obchodu, se sídlem biskupa a se seminářem s latinskou školou. V roce 1611 se v něm usadili jezuité a otevřeli noviciát. Latinská škola pod jejich správu nepatřila. Až o čtyři roky později založili na žádost biskupa a města latinskou školu. Ta však nebyla jen pro žáky, kteří se chtěli stát kněžími, ale i pro veřejnost. Jezuitská škola si získala za velmi krátkou dobu vážnost jak u žáků, tak u obyvatel města.

Když Jan došel do města, nejprve se ptal, kde bydlí kanovník Jan Froidmont. Dozvěděl se, že ho najde nedaleko kostela svatého Petra v Befferově ulici.

Nové ubytování

Kanovník Froidmont přivítal Jana s neskrývanou radostí. Už na první pohled poznal, že Berchmans není obyčejný chlapec. Jemné rysy tváře a držení těla prozrazovaly moudrost a neobyčejnou nevinnost srdce. Jan dostal na starost obsluhovat pána domu a žáky, kteří byli u kanovníka na výchovu. Tito chlapci pocházeli z aristokratických rodin.

Budoucí světec se hned pustil do práce. Nejdřív si uklidil pokoj, potom pozametal schody a obsluhoval u jídla. Všechno konal velmi ochotně.

Arcibiskupství olomoucké a Univerzita Palackého spojují síly při průzkumu jedinečné památky

Memorandum o spolupráci, která má za cíl zkoumat a chránit jedinečnou historickou památku – saly terreny a grotty Arcibiskupského zámku v Kroměříži – podepsali 13. srpna 2024 v zámečkových prostorách zástupci Arcibiskupství olomouckého a Univerzity Palackého v Olomouci.

Při zmínce o kroměřížském zámku si lidé ponejvíc vybaví zdejší reprezentační sály, cenné umělecké sbírky nebo věž s výhledem do okolí. Součástí památky zapsané na seznam světového dědictví UNESCO jsou ovšem i prostory méně nápadné, a přesto si zasluhující mimořádnou pozornost: například saly terreny a grotty v přízemí budovy. A právě na jejich prozkoumání, které je předpokladem další správné péče o cennou výzdobu, se zaměří nově navázaná spolupráce olomouckého arcibiskupství coby majitele památkového objektu s Univerzitou Palackého v Olomouci (UP), konkrétně s katedrou dějin umění Filozofické fakulty UP.

„Jako vlastníci stále pronikáme do tajemství kroměřížského zámku a všeho, co v sobě skrývá. Po jeho nejznámějších lákadlech, jako je třeba proslulý Tizianův obraz, se postupně dostáváme také k záležitostem, o kterých se tolik neví nebo které jsou i docela neznámé, abychom je pak také mohli představit veřejnosti,“ uvedl arcibiskup Josef Nuzík a dodal: „Jsem přesvědčen, že toto bádání, do kterého se společně s univerzitou pouštíme, přinese mnoho nových a zajímavých poznatků.“

Příležitost zapojit se do výzkumu cenných prostor kroměřížského zámku je podle rektora UP Martina Procházky výjimečná. „Akademici a studenti z katedry

dějin umění se na studiu uměleckých děl olomoucké arcidiecéze podílejí dlouhodobě. Projekt, který se soustředí na unikátní výzdobu interiéru sal terren a grott Arcibiskupského zámku v Kroměříži, tak naváže na předchozí spolupráci několika partnerů, mezi nimiž právě naše univerzita významným dílem přispěla k poznání mimořádné osobnosti biskupa a mecenáše Karla z Lichtensteinu-Castelcora, stavebníka kroměřížského zámku. Univerzita Palackého pokládá za čest podílet se na vědeckém bádání zaměřeném na výtvarnou podobu památky světového kulturního dědictví UNESCO a ráda svými odbornými zkušenostmi přispěje k jejímu přesnějšímu poznání, popisu a uchování pro budoucnost,“ říká rektor.

Memorandum, které arcibiskup Josef Nuzík a rektor Martin Procházka podepsali, má budoucí restaurování jedinečných prostor postavit na seriózní základy podložené průzkumem a bádáním. Zdůrazňuje přitom význam interdisciplinárního přístupu, který zapojí odborníky z různých oblastí umělekohistorické a památkové péče, a počítá i se spoluprací při získávání financí z veřejných prostředků a s pozdějším využitím poznatků například při pořádání studijních programů nebo vzdělávacích a populárně-naučných aktivit. Univerzita Palackého již mimo jiné při studiu štukových dekorací zahájila spolupráci díky mezinárodnímu projektu *Stucco Decoration across Europe* spolufinancovanému Evropskou unií v rámci programu Erasmus+.

Význam zapojení různých oborů zdůrazňuje Jana Zapletalová, vedoucí katedry dějin umění Filozofické fakulty UP, která bude za spolupráci zodpovídat právě na straně univerzity. „Saly terreny a grot-

ty se řadí mezi nejcennější části Arcibiskupského zámku a jejich unikátní a poměrně autenticky dochovaná dekorace patří mezi významné památky na evropské úrovni. Vyznačuje se rafinovaným ikonografickým programem, využitím cenných materiálů a zejména mimořádnou kvalitou uměleckého provedení štukové a malířské výzdoby. Poznání a studium výzdobných systémů grott a sal terren však současně náleží k nejnáročnějším úkolům v umělekohistorické a památkové praxi, neboť kombinuje rozmanité množství uměleckých druhů a materiálů a vyžaduje komplexní mezioborový přístup, který propojuje humanitní a přírodovědné disciplíny,“ říká Jana Zapletalová.

Také podle vedoucí památkového oddělení arcibiskupství Aleny Tobolkové je tato spolupráce příležitostí ještě lépe pečovat o cennou památku. „Chceme tak zajistit maximální a náležitou péči o výjimečný prostor, který se nám díky odkazu předchozích generací biskupů, a zvláště biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcora, dochoval. Samotným restaurátorským zásahům bude předcházet rozsáhlá badatelská činnost a spolupráce s odborníky z několika oborů v ČR i v zahraničí,“ upozorňuje a dodává: „Význam této památky si žádá stanovení přesné koncepce předcházející konzervátorským a restaurátorským zásahům. Ty musejí být založeny na důkladné badatelské činnosti a rozsáhlých restaurátorských průzkumech – materiálových, technologických i dalších – které budou probíhat v rozmezí několika let. Pro správné zachování výpovědní hodnoty památky je tak spolupráce s Univerzitou Palackého klíčová.“

Zdroj: Arcibiskupství olomoucké
(Redakčně upraveno)

Otec Froidmont brzy poznal, že je škoda nechat dělat sluhu tak nadaného, chytřého a zbožného chlapce. Umínil si, že Jana zařadí mezi ostatní žáky, ale měl trochu obavy, aby ho touto změnou nezarmoutil. Viděl totiž, jak je Jan šťastný, když si svýma rukama vydělává na každodenní chléb. Nakonec se rozhodl a Janovi místo posluhování svěřil tři menší žáky, bratry Roonovy.

Jan se stal jejich vůdcem a ochráncem, modlil se s nimi, pomáhal jim s ob-

lékáním, chodil s nimi na mši svatou, učil je katechismu a doprovázel na procházkách. Měl na ně zjevně dobrý vliv, chlapci se pod jeho vedením změnili, z čehož měli největší radost jejich rodiče a kanovník, neboť dosud byli neposlušní a tvrdohlaví.

Ale i Jan si u Froidmonta přišel na své. Kanovník si ho totiž velmi oblíbil a často ho brával s sebou na procházku či na návštěvy. Jan se při tom vždy choval nenuceně a přirozeně. I když měl prostý oděv,

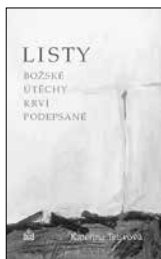
vždy ho měl čistý. A když se mu někdy šaty trochu natrhly, sám si je našil, protože nechtěl dělat rodičům zbytečné výdaje.

(Pokračování příště)

Podle knihy Koloman Grieger S. J.:
Svätý Jan Berchmans S. J. Vzor mládeže.
Vydal Posol Božského Srdce Ježíšova.
Trnava, 1929

Upravila Silvia Koscelanská-Hajdučeková
Překlad -jk- (Redakčně upraveno)

K 20. VÝROČÍ ÚMRTÍ P. LADISLAVA KUBÍČKA

LISTY BOŽSKÉ ÚTĚCHY KRVI PODEPSANÉ

Kateřina Lenka Tetivová

Výběr z korespondence mezi autorkou knihy a P. Ladislavem Kubíčkem, doprovázený vzpomínkami na setkání v letech 1996–2001 na pozadí kritického životního období, které Kateřina Tetivová právě prožívala (ztráta zaměstnání, zdravotní problémy, hledání duchovního povolání). Kniha je svědectvím pevného, nekompromisního, a přitom krásného duchovního vedení, jež nese své dobré ovoce. Citované biblické úryvky a černobílé fotografie jsou vhodným doplňkem poutavého svědectví.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.
Brož., 121x196 mm, 176 stran, 125 Kč*

AŽ K PROLITÍ KRVE • RADOSTNÉ POSELSTVÍ P. LADISLAVA KUBÍČKA

Sestavila Marie Svatošová • Odpovědný redaktor Aleš Palán • Z teologického hlediska posoudil P. Josef Kolářek

O svou vzpomínku na P. MUDr. Ladislava Kubíčka se chtěly podělit stovky lidí. Autorka této publikace jejich dopisy zpracovala a poskládala tak vzpomínkovou knihu. Text je doplněn více než stovkou fotografií, úryvky z Kubíčkových dopisů a zápisky těch, kteří se u P. Ladislava zpovídali a radili se s ním.

*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Čtvrté vydání • Váz., 127x190 mm, 364 stran, 399 Kč*

O SVOBODĚ

P. MUDr. Ladislav Kubíček

V křesťanské zvěsti je svoboda něco základního, jistého, určitého. Je prvním a hlavním plodem vykoupění Kristova. P. Kubíček skrze své úvahy vede čtenáře k tomu, aby si daru svobody vážil, radoval se z něho a chránil jej – a to i před vlastní lhostejností a nedomyšleností.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.
Brož., 121x196 mm, 80 stran, 75 Kč*

O POSLEDNÍCH VĚCECH ČLOVĚKA

O POHŘBECH A POHŘBÍVÁNÍ

Petr Piňha • Redakce Alena Jirsová • Recenzovali prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc., a P. Mgr. Jakub Berka, OPraem.

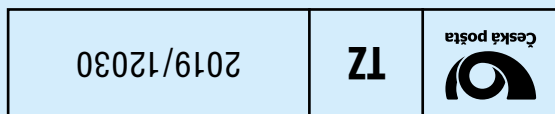
Kniha profesora Piňhy ve své první části nabízí s nadhledem a v neformálním tónu historizující přehled o posledních věcech člověka, se kterými se většina lidí setkává v rozpoložení smutku ze ztráty, úzkosti z osamění a pocitu bezmoci. Slova duchovní útěchy v souboru promluv a kázání z let 2001–2022 v druhé části knihy jsou nejen povzbuzením pro pozůstalé, ale i příkladem pro budoucí kazatele, jak při posledním rozloučení citlivě formulovat lidské i Boží odpuštění a projevem pokory dojít ke smíření s nevyhnutelným a k víře v pokračování života.

*Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum pro Katolickou teologickou fakultu
Brož., 143x205 mm, 210 stran, 260 Kč*

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc